

ПРОГРАМА

ЗА ОБУЧИТЕЛЕН КУРС

НА ТЕМА:

ОЦЕНКА НА ЧЕТЕНЕТО /ДЕКОДИРАНЕ И РАЗБИРАНЕ/ И НЕГОВИТЕ НАРУШЕНИЯ ПРИ УЧЕНИЦИ ОТ ПЪРВИ И ВТОРИ КЛАС

АВТОР НА ПРОГРАМАТА:

гл. ас. д-р КАТЕРИНА ЩЕРЕВА

АНОТАЦИЯ

Обучението за „ОЦЕНКА НА ЧЕТЕНЕТО /ДЕКОДИРАНЕ И РАЗБИРАНЕ/ ПРИ ДЕЦА ОТ ПЪРВИ И ВТОРИ КЛАС“ е комплексен курс, насочен към логопеди, психолози и ресурсни учители, работещи с деца в начална училищна възраст с цел повишаване на тяхната квалификация и придобиване на надграждащи знания и умения. Общият обем на часовете в курса е шестнадесет, което съответства на един кредит съгласно изискванията, заложи в Наредба № 12 от 01.09.2016 г. на МОН.

В съдържателен план обучението обхваща два основни модула: (1) теоретична част и (2) практическа част. Теоретичният модул обхваща: теории за процеса четене – основни компоненти и свързани фактори, изясняване на понятията „плавност на четене“, „декодиране при четене“ и „разбиране при четене“. Практическата част е ориентирана към запознаване и прилагане на Батерия за изследване на четенето /декодиране и разбиране/, състояща се от седем диагностични инструменти и вземане на решение за интервенция по отношение на нарушенията в декодирането и/или разбирането при четене.

Съотношението на обема часове за теоретични и практически знания и умения е 1:1 (осем часа за теоретична подготовка и осем часа за придобиване на специфични практически умения).

ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Целите на обучителният курс са:

1. цели, насочени към теоретичната подготовка на участниците – представяне на общ модел на набор от инструменти за определяне на цялостния профил на четене при учениците /декодиране и разбиране/;
2. цели, насочени към практическата подготовка на участниците:

- за индивидуализация при оценката и диагностиката на нарушения в четенето /дислексия или нарушение на разбирането при четене/.

– за планиране на терапевтични интервенции при вече установени нарушения в писмената форма на реч.

ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Основните форми на обучение са фронтална, групова и индивидуална. В процеса на обучение се интегрират различни подходи /гъвкав, системен и други/, обвързващи комуникативния, социалния и професионалния опит на участниците.

МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

Методите на обучение, заложи в обучителния курс са следните:

1. Лекции - с помощта на мултимедийни презентации и използването на интерактивни подходи; подбрани от автора литературни данни по проблема;
2. Дискусии и обсъждания;
3. Индивидуалната и екипната дейност чрез терапевтични и образователни материали;

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Резултатите за участниците от това теоретико-практическо обучение са свързани с обогатяване на знанията и детайлизиране на актуални научни концепти и теории, свързани с процеса четене в ранните му етапи и формите на нарушения, както и активизиране на потенциала за прилагане на чисто практически умения и подходи чрез използване на Батерия за оценка на четенето /декодиране и разбиране/ и изграждане на терапевтична стратегия.

ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ НА ОБУЧЕНИЕТО И БРОЙ КВАЛИФИКАЦИОННИ КРЕДИТИ

Продължителността на обучението е 16 академични часа, разпределени по теми:

ПЪРВА ЧАСТ

1. *Теории за процеса четене – основни компоненти и свързани фактори*
2. *Съвременни теории и хипотези за нарушенията при четене*
3. *Понятията „плавност на четене“ и „декодиране при четене“*
4. *Свързани категории с понятията „плавност на четене“ и „декодиране при четене“*

4.1. фонологичен дефицит и четене

4.2. бързо серийно назоваване и четене

ВТОРА ЧАСТ

1. *Понятието „разбиране при четене“*
2. *Хипотезата за лексикалното качество (LQH)*
3. *Връзка между разбирането при четене и разбирането на говоримия език*
4. *Свързани фактори с разбирането при четене*

ТРЕТА ЧАСТ

1. Запознаване и прилагане на Батерия за изследване на четенето /декодиране и разбиране/

1.1. Бързо серийно назоваване /БСН/ – обекти и букви. (Wolf и Denckla, 2005; български букви – модификация К. Щерева).

- 1.2. Фонологично осъзнаване /ФО/ - манипулиране и римуване.
- 1.3. Декодиране при четене - тестовият бал се получава чрез формула.
- 1.4. Речник /картинен/ - WMLS RV (Уудкок-Муньос тест за езиково изследване – ревизирана версия, в частта „Картинна лексика“).
- 1.5. Четене на текст с разбиране с въпроси: три буквални въпроса, три дедуктивни въпроса, заглавие и обобщение при избор от три възможности.
- 1.6. Коефициент на скорост за четене
- 1.7. Невербална интелигентност /КВИТ, Kaufman & Kaufman, 2000/
  2. Попълване на чек-лист и инструкции към Батерията за оценка на четенето
  3. Основни изисквания за прилагането на Батерията за оценка на четенето

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

1. Данни и обсъждане на основните въпроси за четенето в началните етапи на ограмотяване:

1.1. Развитието на декодирането и разбирането при четене в периода на началното ограмотяване.

1.2. Установяване на различия по отношение на възрастта и пола.

1.3. Предиктори за декодиране и разбиране при четене и тяхната взаимна интеракция.

2. Решаване на казуси и изграждане на стратегии

3. Практически занимания.

4. Обобщение

ЗАВЪРШВАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

Обучението завършва със самостоятелно решаване на казус. Обучаваните ще трябва да поставят диагноза и да вземат решение относно интервенцията за съответния случай.

Всеки обучаем, който е преминал този курс успешно ще получи сертификат с посочените по-горе кредити.

На курсистите се предоставя и комплект с материали /Батерия за диагностика и оценка на процеса четене/, свързани с обучението.

Автор на програмата: гл. ас. д-р Катерина Щерева